

## preek 10 april 2011

Tuesday 12 April 2011

Preek gehouden in de Stadsdennenkerk te Harderwijk op 10 april 2011, morgendienst. De lezing was Lukas 23:33-34. Deze lezing correspondeerde met het thema van de kinderdienst uit het materiaal van Vertel 't Maar - paasproject 'De levensweg'.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Met de lezing van Lukas 23 lopen we een beetje vooruit op de Goede Vrijdag: Jezus aan het kruis. Maar gelukkig raken we daar in de kerk niet zo snel over uitgesproken. Zeker niet in de veertigdagentijd, de tijd voor Pasen.

Deze week woensdagavond was ik op de Essenburgh, u weet wel, het klooster van de Norbertijnen in Hierden hier vlak bij. Daar was een zgn. kapellezing waar Kick Bras sprak over christelijke meditatie. Hij legde uit dat je op verschillende manieren kunt mediteren. We beleven de dingen niet allemaal op dezelfde manier. Je kunt een manier zoeken die bij je past.

Zo kun je de tekst van Lukas 23 bemediteren. Dat is iets anders dan bijbelstudie. Je leest rustig, je herleest... Je overweegt wat de woorden bij je losmaken. Het hoeft niet veel te zijn. Geen lappen tekst. Aandachtig lezen - misschien een enkel woord, een enkel vers. Niet het vele is goed. Het goede is veel! We lezen bijv. "Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen." Lees dat nog eens en je ziet dat het een gebed is. Je leest het nog eens en je begint je te verwonderen. Jezus bidt om vergeving voor zijn vijanden. Hoe kan iemand die doodgemarteld wordt dit nog bidden voor degenen die het hem aan doen?! En je vraagt je af: Zou ik dat ook kunnen? Dat rustig mediterend lezen noemen we 'lectio divina' en dat betekent zoiets als geestelijke lezing. We zouden dat eigenlijk veel meer moeten doen dan feitelijk het geval is.

Je kunt ook op een andere manier mediteren. Je neemt een afbeelding, een voorstelling bijv. van Lukas 23 - Jezus aan het kruis. Je ervaart wat die voorstelling met je doet. Wat de kunstenaar probeert over te brengen. Protestantse kerken zijn van huis uit arm aan voorstellingen. Als ik in een katholieke kerk kom, wil ik altijd langs de 14 kruiswegstatiën lopen. U weet wel - die afbeeldingen van de diverse episoden op de laatste weg van Jezus naar Golgotha. Dat wordt ook wel de via dolorosa genoemd. Ze zijn in elke kerk weer anders. Je begint steeds meer te zien. Je wordt geraakt door dingen waar je nooit eerder op gelet hebt. Jezus die valt onder het kruis... Veronica die Jezus' gezicht afveegt met een doek. Het gelaat van Jezus dat op de doel blijft staan. Veronica staat wel niet in de bijbel. Maar wat wil de beeldend kunstenaar ermee zeggen - die kleine liefdeblijk van een vrouw op de weg naar de executieplaats.

Je kunt nog anders mediteren gewoon door stil te worden voor God. Een stille plek, een stilte-centrum kan daarbij helpen. Het licht van een kaars. Je zoekt rust. Je probeert los te laten. Je probeert even vrij te zijn. Je bent geen slaaf. Wel aller dienaar, maar niemands slaaf. Je merkt dat het ontspanning brengt. Je adem wordt dieper en regelmatig. Je gedachten worden rustiger. Een stukje verstilling. Die stilte maakt ontvankelijk voor God. Vanuit die stilte mag je spreken tot God. Dat noemen we dan bidden. Christelijk meditatie brengt ons tot een relatie met God. Dat is wel wezenlijk... die relatie met God.

Er is een groot verschil tussen christelijke meditatie en oosterse meditatie. Christelijke meditatie bewerkt, sticht, in ons een relatie. Oosterse meditatie brengt annihilatie. Dat is een moeilijk woord. Het betekent: tenietdoen of vernietigen. Bij de oosterse meditatie vervluchtigt het eigen 'ik'. Het 'verdampt' als het ware in het niets - nirwana!

Als je een website hebt, krijg je ook wel eens vragen van mensen die je niet kent of die anoniem willen blijven. Deze week schreef mij iemand. Ze vertelde dat ze lid is van een evangeliegemeente en dat ze baat heeft bij yoga-oefeningen en ook naar een yoga-school gaat. Nu zijn de oudsten van die gemeente komen zeggen dat ze niet langer kinderwerk

mag doen. "Help! Wat moet ik nu?" Zo schrijft ze.

Het antwoord is eigenlijk heel eenvoudig. Zolang je yoga doet als ontspanningsoefening is er niet mis mee. Het is zelfs heilzaam. En inderdaad hebben velen daar baat bij... zoals je ook bij de fysiotherapeut ademhalingsoefeningen kunt doen. Maar als yoga een voorportaal wordt voor oosterse meditatie, is het niet goed. Het gaat er niet om dat ons eigen 'ik' verdampt, verdwijnt! In de stilte van de meditatie komen we voor God te staan. Een relatie: Ik voor God; God voor mij. Relatie; geen annihilatie. Daar zit het woordje 'nihil' in: niets. We komen in de christelijke meditatie bij God uit en niet bij het niets. Yoga (het eerste traject) is dus niet verkeerd, maar weet hoe ver je gaat...

Ik heb deze week ook 's wat aan meditatie gedaan. Lectio divina bij Lukas 23:33-43. Ik zag er twee kruiswoorden in staan. Ook "Heden zult ge met mij in het paradijs zijn." Ik dacht bij mijzelf: Zegt Jezus dat ook tegen mij? Ja, dat zegt hij ook tegen mij, als ik in hem mijn Heiland zie. Ik ben dan wel geen moordenaar, maar in gedachten en in mijn hart ben ik soms ook niet zo'n beste.

Ik heb ook wat aan beeldmeditatie gedaan. Ik heb een crucifix en daar ben ik eens mee gaan zitten. Toen viel het me op dat daar een corpus, een lichaam op bevestigd zit. Dat bepaalde me wel heel sterk bij het lijden van Jezus. Het confronteerde mij met mijzelf. Ik dacht: Wat zijn mensen, wat ben ik, toch intens slecht, dat we dat een onschuldige zomaar kunnen aan doen. Daar houdt alles op. Zoals ook gisteren daar in Alphen aan de Rijn, waar iemand doldaas om zich heen schoot. Daar houdt toch alles op.

Toen ik nog wat langer naar de crucifix kijk zag ik opeens een ander kruis voor me. Het kruis hier aan de muur. Dat is een kruis zonder corpus. Toen begon het kruis weer anders tot me te spreken, want Christus is niet meer aan het kruis. Hij is opgestaan. Hij leeft. Hij is als de levende Heer onder ons. Zo werd het kruis voor mij een teken van de overwinning. Aan het kruis is Christus sterker geweest dan de boze. Aan het kruis heeft hij gebeden voor zijn vijanden. Het kruis werd voor hem de weg waarlangs hij overwon. Voor ons! Wij met hem! En toen heb ik het Constantijn de Grote, de eerste christenkeizer nagezegd, die ooit eens het kruisteken in de hemel zag: In dit teken zal ik overwinnen - met hem en door hem. Amen.